

Lục Tỉnh Tân Văn

Do Văn Phi Hùng Chủ Trì, Phạm Kỳ (87-74) Tổng Quản, Huỳnh Chiếu Đăng Chủ Khố Sách, Xua Quán Văn Đương (sưu tập microfilm của Đại Học Cornell)

GIÁ BÁN:

Một năm 6000
 Sáu tháng 3 500
 Ba tháng 2 000

Mua báo thì là ba ngày
 tháng 1 và ngày 15 mỗi tháng
 mà phải trả tiền trước.

六省新聞

MỠI TUẦN LÀ BA BẢ KỶ:
 NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 SỐ 13 TÁN T. 1921
 0304

GIÁ BÁN:

Một năm 7500
 Sáu tháng 4 000
 Ba tháng 2 250

Qua ở nước ngoài
 mua báo thì phải cộng thêm
 tiền vận chuyển và thuế.

POUR LES ABONNÉS:

Abonné: Aux bureaux de Journal
 Abonné: Aux bureaux de Travail
 M. P. H.

On traite à forfait pour les
 commandes de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Cách gian lận nên trừ.
2. - Thế giới tân văn.
3. - Quan Toàn quyền đã đến Hanoi.
4. - Giấy bạc giả.
5. - Việt nam kỷ niệm dài.
6. - Có lòng đại độ.
7. - Bị tránh mà hại.
8. - Quả hải đáng tiền.
9. - Hèn công dụng thường.
10. - Phần quan báo.
11. - Tàu Thái an làm chìm ghe.
12. - Ăn cắp quen nhà.
13. - Thoạt buồn sự thế.
14. - Thông báo.
15. - Tự do điện dân.
16. - Hương truyện.

CÁCH GIAN LẬN NÊN TRỪ

Tại sao từ năm năm nay su hút?

Từ năm năm trở lại đây su hút. Là cố-nhiên, việc mua bán rất ngặt nghèo. Mà sự ngặt nghèo ấy, cũng nghĩ ra, thiết cho phận người mua, mà không thiết cho kẻ bán. Tôi dám nói, su hút chừng nào thiết cho phận người mua chừng ấy. Muốn mua một món đồ hoặc vật thực hoặc vật dụng, phải mua thêm món chi nữa cho đến bảy chiem. người bán mới chịu thôi cho, bằng chẳng thì trở lại: dấu rằng món mua thêm ấy mình không cần đến, cũng phải mua đem về bỏ đó. Thiên hạ thân oán biệt bao; như là kẻ nghèo nàn cũng là người trong sẵn-giấy thì què què táng ăn cần ở kiện. Thâm chi muốn đi xe-lửa từ Saigon về Cholon mà không có su, thì phải bỏ hết một cặp cho Sêp-ga, thì đi mới được; bằng tiếc tiền, thì giấy đầu ma đi. Thâm nỗi lên xe không có giấy lại còn phải bị phạt. Tóm lại, muốn đi xe-lửa Saigon về Cholon mà tiếc bốn chiem su, không chịu bỏ, nong việc nhẩy lên đi không giấy, thì bị phạt; muốn tránh khỏi phạt vạ, thì bỏ việc trẻ nai ở lại khoan tay đi lên đi xuống trước ga xe-lửa đó mà chơi; đường ấy ai mới nghĩ thiết thời cho phận là bao, có tiền mà dùng không liên. Thâm, thiên hạ thân oán nhiều; song thân oán mà chẳng hay, tìm coi có hối đầu su hút. Chớ có thấy su hút mà ngỡ lỗi tại Nhà-nước không đúc su cho đủ dùng. Tinh lại coi, từ năm năm nay, Nhà-nước có sủa điếu-lệ về việc su-các chăng? Thì cũng mỗi năm đúc thêm bao nhiêu, phát ra mấy lần vậy. Sao mấy năm trước su không hút, còn mấy năm sau đây su lại hút? Có hối tại đâu?

Thoạt lại lúc ban sơ, chỉ nghĩa là lúc giặc Ân-châu mới nổi, có một đời khi su các cũng thiếu vạy chớ chẳng không, song, mấy khi ấy, hệ Nhà-nước lòng nghe tiếng oán vuu, liền lo bỏ khuyê. Cho đến phải in ra giấy bạc các cho dân dùng. Nhảm bạc các su dư dùng, mà sao còn nghe là hút.

Cái cũng lạ thật phải chơi! Ai để

su hút là tại những tay buôn bán và đời chắc mua thò lợi riêng; thừa lấy dịp su các hút đó mà lấy làm lẽ, để buộc người mua nhiều hơn ý muốn. Những tiệm nước, tiệm cơm, tiệm bán hàng vật, dẫu có su đầy tu, cũng nói không, buộc người phải mua thêm nữa. Ấy là chỗ thiết hại cho dân tình đó. Cho đến những tay buôn bán bán hàng, như những bán bán bánh, bán từ đồng su, cũng buộc người mua, nếu chẳng có đôi ba chiem su mà mua, thì phải mua đến sáu bảy chiem mới thôi. Thứ hồi những su nó lượm từ đồng, trong mỗi ngày, ít nữa cũng năm bảy các su đó, nó đem đi dẫu, để làm gì. Nhứt là đôn ba Tàu, mấy Á-xâm bán bánh, bán đậu-phụng, bán hột-dưa, xắm gánh nước; mấy tên khách-trú bán nước-dầu, bán c-rem, bán tàu-hỏi, bán lạc-tàu-chức, bán tàu-xon, mỗi ngày thâu su nhiều lắm. Góp để đồng đôi lấy lời, đời cứ, tâm chực đồng xu, lấy một đồng bạc. Ấy cũng là cách hạ giá bạc Nhà-nước đó! Mà Sở tuấn-thành có thâu nổi chăng? Cơ Mật-tham có thấy biết chăng? - Tôi dám nói chắc, hiện bây giờ đây, và Annam và Khách-trú, từ nam-phu chí lão-ấu, chẳng còn ai mà không thâu cơ-gian của con buôn Khách-trú, hủ-lợi, Biệt-rô; Sở tuấn-thành và Mật-tham Annam biết rõ lắm, song chẳng mong ra tay trừ khử, là tại họ ngờ cho chuyện nhỏ nhoi, chẳng hại chi cho lắm; họ chẳng để, chuyển một đời các, năm ba chêm su đó cũng là đều ai phép nước, cũng là mỗi hai lớn cho dân; họ chẳng để việc nhỏ thành to, góp gió làm bão. Xét cho tận lý, chẳng cần buộc về tội hạ giá bạc quan, hoặc về tội gian lận của người cũng đáng.

Người trong Chánh-phủ ra ơn sủa để trừ hại cho dân; troàn lệnh cho Sở Mật-tham rình bắt - nhằm chống kho chi, việc đời bạc lấy lời, xom nào cũng có - chẳng những bắt kẻ đem su đời bạc lấy lời và chớ chịu lo đời bạc lấy su mà thôi,

Thê-giải Tân-văn

BIÊN TIN REUTER

Ba-lông lớn nhứt
 Ba-lông R. 38 lớn nhứt trong hoàn cầu là một cái Ba-lông có lái, sủa bay Hồng-mao rồi về Huế-kỳ. Tin thành Luân-đôn bữa 23 Aout nói rằng Ba-lông R. 48 đi từ Howden trong buổi sớm mai này, bay trước vài giờ chơi rồi sẽ sang qua Pulham trước khi về Mi-dia. Chờ khách hết thấy là 47 người, trong đây hết 20 người MI quốc. Tưởng chếc cho nội ngày 28 sẽ bay về Mi-dia. MI-quốc có sai năm chiếc chiến thuyền giữa tại biển Atlantique mà để phòng, trong năm chiếc có một chiếc có vô-tuyên điện đồng thông tin thời khi lên cho Ba-lông biết, còn Ba-lông lại dùng ra-di-ô mà thông những tin đáng sợ bay trong nước Hồng-mao và MI-quốc.

Ba-lông R. 38 cháy
 Bữa 24 Aout, tin rồi thành Luân-đôn báo rằng Ba-lông R. 38 lúc đang bay trên mặt thành Hull thành lình bị nổ và cháy rớt tuốt xuống sông Humber.

Vụ biếm của Ba-lông R. 38
 Cũng tin thành Luân-đôn trong ngày 24 tiếp rằng đang lúc chiều chừng lối 5 giờ 45, Ba-lông R. 38 đang bay trên mặt thành Hull, bỗng nhiên thấy rã làm bay. Tức thì phát nổ ra hai tiếng như sấm, Ba-lông liền bị cháy và sa tuốt xuống sông Humber.

Thiên hạ tự coi đồng nước xem thấy thấy đều kinh tâm táng đờm; chừng nghe nổ lại sợ hết hồn, lại đặt giảnh nhau mà chạy; mạnh ai nấy tìm chỗ trốn lánh sợ sa nhảm mình. Nhà nước lập tức sai đi tiếp cứu, lớp đem những xe chó bình về đường đường, cón lớp thì đi tìm xác. Tối 6 giờ 20, tìm được xác hai người té xuống sông. Có kẻ nói thấy ba hồn người du ông dừ mà xuống. Chưa biết số người chết là bao; chỉ như việc hư hao, trừ Ba-lông R. 38, thì chẳng chi ngoài mây phù bị tiếng nổ ấy làm bể mất hiện. Còn người cầm lái Ba-lông, nghe ra, khi bị chết.

Đến 7 giờ 55, tin thành Luân-đôn tiếp: Người Huế-kỳ mua cái Ba-lông R. 38 này để có đi thử từ Howden qua Yorkshire một lần rồi, bình an vô sự. Bữa qua đi một lần nữa qua thành Pulham Norfolk, định nhứt trong buổi chiều thì tới. Lúc ra đi, thật trời cũng có đồng mưa dể dể, nhứt là trận mưa cuồng gió dữ hồi sớm mai này, song vô hại; vô tuyên điện nói bao giờ tang hết đám mây đóng đặc, Ba-lông mới chịu xuống.

Qua 10 giờ năm, tin điện kể số người thắp sáng ra, thì điều là quan quân Huế-kỳ phân nhiều, theo tập bay cho qua đường sau có qua hải Atlantique. Ba-lông mỗi khi hoặc tiệm hoặc buôn bán bán hàng, có su mà không chịu thôi cho người mua cũng bắt. Ra oai trừ một hai chỗ để làm gương, thì thiên su hết hút. L-h...Muru.

này sức lớn và mạnh, trong hoàn cầu không có ba-lông nào sánh kịp. Lúc bị nổ cháy, thì bay đi đặng ba mươi tám giờ rồi.

Tối bữa 25 Aout, tin báo có quan chỉ định chếc số người thắp sáng: 32 người Hồng-mao kể tám viên tướng-quân, 19 người với 5 người kiêm-dụng; 17 người Huế-kỳ kể sáu vị tướng-quân và 11 tên lính.

Trong 49 người thắp-sáng còn sống có 5, mà trong số năm đó, có một người Huế-kỳ thôi, mà người Huế-kỳ ấy khi rồi cũng chết và thương tích. Còn bốn, là quan thủy-sứ Wann, một người bị vệt với hai người toan vạ.

Té ra tại Pulham và Lakaburst, 450 quân sát biển đời tiếp ba-lông, thành lính nghe tin chẳng lành thấy dấu sống sót. Cón tại Lakaburst sắp đặt chỗ nơi, cất trại sách, tên hơn một triệu quan tiền rồi ra vô ích, Người khỏi nạn thuật rằng: rùi xây dục như nháy mắt, không thể tránh kịp, vì binh đương dục nổ phát cháy khói ra mù mịt; những người lúc bắt cấp nhẩy lên trên đầu luy, duy có y, đánh đàng đeo phía sau, nên khi ba-lông rã hai sa xuống bãi cát, y mới còn sống đặng. Còn ba-lông mà sa xuống sông là là nhờ sức Phi-công Wann cầm bánh thừng thao và lẹ lặn tình táo. Nếu lúc biển xảy, ngài không hề bành cho ba-lông bay ra phía sông, thì đã rớt trên mặt thành rồi.

Bạo tố
 Bữa thứ bảy, trước bữa 22 Aout, Thurg-hải bị bão tố rất lớn, nước dâng cao, làm cho sông rạch trắng trẻo, cho đến trường đũa ngựa hóa ra một cái biển hồ tư bề sóng bủa.

Những cây dậ-thếp, cột đèn, cây cối gì đều trước gió. Nhà sập, tu rần cốn, hư hao rất nhiều song không chi trong.

Dịch khí trong nước Russie
 Dân đời thì các nước lo vận tài trợ cơ, duy còn một bệnh dịch khí không chi trừ nổi. Tại thành Astrakan, quan tổng trấn có chạy phúc bẩm về Chánh-phủ Sô-viê-t ở kinh Moscow mà nói rằng hiện thời thành phố Astrakan rất nên ứ-tưng, dẫu có lo trừ bệnh dịch khí cho hết sức đi nữa, rồi ra chẳng đặng ích gì; chỉ bằng đuổi hết dân qua tạm trú miền thượng du Silésie rồi đốt rụi thành phố họa may có tụt.

Quan Toàn-quyền TỚI HÀ NỘI

Quan Toàn-Quyền từ giả Huế, sớm mà thứ sáu, viếng đường đương đắp từ Đông-ba đi Savannaket, trở về Vinh 6 giờ chiều từ giả Vinh đi tới Hà Nội thứ bảy sớm mai 10 sept. 1921.

Đến nơi có các quan văn võ Tây Nam và sắp lính hai hàng bằng súng, hầu đón rất oai nghi.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngọt
Chỉ một mình hãng Denis frères có trứ mà thôi

Giấy bạc giả

Tên Tô-Sanh cộp rắng máy hàng D. B. đem lại tiệm cầm đồ, mà xin đổi một cái giấy bạc 20. Tài-phủ tiệm Cầm-đồ xem xét cái giấy thì biết là giấy giả, hỏi Tô-Sanh trả lời không thông, nên phải kêu Police mà thưa tở sự.

Tô-Sanh lại khai là giấy giả kỹ của Ly-Quoi. Cả hai đều bị dẫn nạp cho Tòa-án tra hỏi.

CƠN NỬA

Thiên-hạ đồn có giấy một đồng giả, không biết tại đâu mà ra cũng nhiều người bị lừa rồi, mà số tiền thành công than được ít cái rồi nữa.

Giấy giả này có hai thứ. Giấy giả thứ nhất. — Giấy dày, đầu in không được sạch-sẽ, cái có hình lõng cũng không giống như hình giấy thật, có cái lại không có ngay. Một bên số và chữ về Série, lớn hơn mà đề không được phải cái chỗ của nó như giấy thật, xa cái hồ-vấn đầu rộng.

Lặt lại bên kia, 2 chỗ in chỉ dụ to kiêu, mà trong chữ L'article không có dấu phết trên đầu chữ L, đến hàng thứ 4 chỗ chữ ceux thì nó chữ ceux, cái tên họ chạm chỗ dưới cũng lõng hồ-vấn, bên tả phải Dupuis mà nó lại đề Defais.

Giấy giả thứ nhì. — Giấy mỏng hơn mà láng, cái màu dợt hơn giấy thật, mà nhỏ hơn giấy thật có mấy ty, bề ngang bề dài cũng vậy.

Một bên thì số và chữ về Série to mà không ngay hàng. Còn một bên thì 2 chỗ in chỉ dụ, chữ không được tế kiêu sạch sẽ như giấy thật.

Những dấu giả này, nghĩ quá khó hiểu cho người quê, con mắt coi sao thấy, mà có đi học không mà biết đọc giả thật.

Ước sao nhà Bản phải thu lại hết, thì té ra bao nhiêu giấy sẽ rõ được giả thật.

Việt-Nam Kí-niệm đài

LẠC-QUYÊN

TINH SOCTRANG

Carnet No 7951 à 8000

Réport des listes précédentes...	686\$80
Trình Bành Soctrang	2 00
Huỳnh v Phương	5 00
Huỳnh N Bông	1 00
Đào hữu Sơn	1 00
Lê van Ngụ	1 00
Ng v VI	4 00
Ng v Giáp	1 00
Ng v Ngọc	4 00
Huỳnh ngọc Khuê	4 00
Ng v Ngọc	4 00
Lê q Tường	1 00
Huỳnh tân Tư	1 00
Huỳnh q Thành	5 00
Trần Thabb	1 00
Ng thiên Kiên	2 00
Phan v Tâm	2 00
Huỳnh v Nhuận	1 00
Huỳnh v Ngội	2 00
Bài thị Nữ	2 00
Ng thị Núi	1 00
Vô thị Cát	1 00
Phan thị Sít	1 00

Ng v Sang	4 00	Ly thanh Ky	5 00
Ng tân Phở	1 00	Thạch Chinh	5 00
Ng v Mao	2 00	Dương thi Dón	5 00
Lâm v Co	1 10		1028 80
Ng ph. Cường	1 00		
Huỳnh v Chu	1 00	Carnet No 7051 à 7100	
Lý Hoạch	5 00	Report.....	1026\$80
Lý Ang	4 00	Lâm Luc	5 00
Trần Trích	2 00	Dương thiã Sanh	5 00
Lâm Khung	2 00	Dương thị Huê	5 00
Lam Sung	2 00	Dương tân Phát	1 00
Lâm Thai	4 00	Kiểm Yên	2 00
Lý Tách	1 00	Kiểm Huân	2 00
Dương Búag	1 00	Trào Sát	2 00
Lâm Bê	2 00	Triệu Tôt	2 00
Dương Mễ	5 00	Trà Inh	2 00
Dương Hiệp	4 00	Thi Nghét	2 00
Quách Đàm	6 00	La Hém	5 00
Lâm Ngọc	1 00	Lưu Hoa	5 00
Lâm tong Sanh	1 00	Lưu Kỳ	5 00
Dương Trường	1 00	Hà van Thôn	5 00
Trần Lục	1 00	Nguyễn van Thán	5 00
Lý Kim	1 00	La Bết	4 00
Trần Lâm	1 00	Bình Hoa	2 00
Vương Truỵn	1 00	Thị Tét	2 00
Lý Kỳ	1 00	Thach Long	2 00
Dương Hián	1 00	Son Tam	2 00
Hứa Thián	1 00	Mai thi Hoé	2 00
Lâm Súa	1 00	Trương Móc	1 00
	779\$80	Lưu Thành	1 00
		Lưu Mỹ	20 00
		Dương van To	5 00
		Trinh thị Đào	10 00
		Lâm Cầm	5 00
		Huỳnh Long	5 00
		Nhâm Luân	5 00
		Thái Kim	5 00
		Huỳnh thi Nga	5 00
		Ly thi Lang	5 00
		Trương thị Ta	5 00
		Lý phuag Nguyễn	5 00
		Lưu thi Huân	5 00
		Ong thi Hiệp	5 00
		Lâm thi Huê	5 00
		Thái thi Huê	5 00
		Lâm thi Sĩ	5 00
		Dương thi Chu	5 00
		Lâm thi Hia	5 00
		Châu Cầm	5 00
		Chung Thang	5 00
		Huỳnh Quốc	5 00
		Dương Ngụ	5 00
		Lý Hồng	5 00
		Phan Việt	5 00
		Trần Quê	5 00
		Trần Lai	2 00
		Dương Lưu	2 00
			1246\$80

Carnet No 7001 à 7050

Report..... 779\$80

Ta hồng Lai	5 00	Le Président du Comité régional de	
Lý Kinh	3 00	Soctrang.	
Trần quan Bào	5 00	NGUYEN-VAN-VÂN: Tri huyện.	
Trang Súa	5 00		
Lý Giang	5 00		
Long Phat	2 00		
Trần Y	2 00		
Lý Hoi	2 00		
Lâm Xiem	2 00		
Trần Tinh	2 00		
Trương Chiên	2 00		
Thi Mot	5 00		
Ngô Canh	7 00		
Thạch Sương	10 00		
Trần Sét	7 00		
Phan trương Tho	5 00		
Ngô Minh	5 00		
Lâm Som	5 00		
Nguyễn bá Tông	5 00		
Thạch só	5 00		
Hà Truyền	5 00		
Tinh Trung	5 00		
Trinh thi Phúc	5 00		
Kiểm dụ Thanh	6 00		
Trần Rem	10 00		
Hà Um	5 00		
Thạch Khiôt	5 00		
Lá Inh	5 00		
Kim Soi	5 00		
Trần Khunh	5 00		
Ly Ken	5 00		
Thạch Prum	5 00		
Lâm Poih	5 00		
Thạch Kem	5 00		
Trang mực Hoa	5 00		
Ly Cam	5 00		
Thi Nhâm	5 00		
Trâm Hương	5 00		
Lâm Bal	5 00		
Son Phó	5 00		
La Hoa	5 00		
Dinh Nông	5 00		
Thạch Miét	5 00		
Ma Thô	5 00		
La Hà	5 00		
Ly thanh Hiệp	5 00		
Trinh Xảo	5 00		

Khí nào có việc chi hi hạp
muôn đại đảng quan-khách
mà chẳng dùng rượu Sâm-
banh (Champagne) hiệu
Tisane Marquis de
Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tinh
vul về đảng
Rượu này có một mình hãng
Denis frères trứ mà thôi.

SÔNG LẬU NHỜ RƯỢU
(Longuite grâce a une liqueur)

Hèn đây giờ bên nước Huế-kỳ có một vị điền chủ đã noi 95 mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chắt hoi, ăn nói sôi sảng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tới-từ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại sao ông ngày đêm bạc tabi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà bởi, cả đời tôi trước khi ăn cơm bữa uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane mà thôi.

Một thứ rượu trường đời cũng có tên gọi về việc trường thọ như ông, tên là nhà sư TRÍ 41 mua cho ông thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có đi tham sanh, cũng bèn rai nhà 41 mua rượu 50 đăm có mà uống bở quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (epiceries).

Lời rao

Có một người mua lãnh diriger une institution privée ăn giá rẻ vừa xài cơm ba bữa mà hỏi. Người ấy tìm lãnh direction morale và direction technique, vì chữ tây xài trực, chữ Annam cũng dễ xài. Vác bằng có đủ.

AI có cả 1, xin hỏi báo-quán.

P. S. Bón-quán nhân chứng rằng người mua lãnh trách nhiệm lớn lao này là người có tuổi, đã tăng việc giáo-dục trái-máy mươi năm, đủ tài và đủ trí.

Sách tiểu Binh-thc
CHỮ TÂY VÀ CHỮ QUỐC-NGŨ

(Manuel François-Annamite)

Của ông quan hai Tavernier
 Sách này làm bằng chữ Tây, rời dịch ra chữ Quốc-ngũ, sắp để dạy người làm quân lính, và đời quân, học theo mà làm việc bôn phận mình cho toàn, hoặc nạp bi, để họ nỏ, hoặc đào hang rào sắt mà ngăn ngừa quân nghịch v.v...

Bán tại nhà in Portail, đường Catinet 171-175 (Saigon)
THIỆT KHÉO HẠNG NHỚT

Hàng Thuận-hòa

Bở mới lại
 Giấy nhung và kim tuyến, sơn bả đóng bên Tây một nhân làm
 Ông nhỏ Aluminium
 Bao thuốc hát bằng Cao-su

Bị tr
 Hóm
 một cái
 chạy vậ
 kèn nỏ
 Xuân-16
 xe C. 16
 Síp-p
 tá cho x
 thuận l
 một mìn
 làm sao
 phải leo
 ra ngoài
 nặng k
 Biềnb
 mấy ng
 bình.

Quá l
 Tàu c
 giới hai
 ngày, cò
 khối thì
 biển đ
 châu th
 tàu ngườ
 hàng hóa
 bộ hành
 Hoa tiêu
 đăm đ
 môi th
 kinh Su
 Kinh
 10 năm.
 Âu A từ
 bực tr
 nên bị l
 thực m
 cạ ho
 Thườ
 đầu kin
 năm. T
 mới h
 Lúc t
 Angh
 đánh th
 Cái k
 nhiều, l
 chạy bi
 Tậ x
 mau đ
 Trườ
 nand đ
 cái hình
 bán ch
 mua, m
 ai cũng
 giá to
 Hai b
 không
 quá th
 mắt b
 năng, l
 địa phương
 thì nư
 Minh
 đã khá
 nhà cũ
 xé nư

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chợ nếm lạt thuốc của người nước ngoài thuộc xứ Algérie là Thuốc-dịa Langsa. Hệ biết lựa thuốc rời và thuốc điều trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản.

Đẹp-phép và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nếm hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

Bị tránh mà phải hại

Hôm thứ 5 rồi, nhằm ngày 7 sept. một cái xe ôtô ở Biênhòa số C.1648, chạy vào đến núi Châu-thới, nghe kèn một cái ôtô nữa số C.1716 ở Xuân-lộc chạy về, muốn qua mặt xe C. 1648

Sợ-phơ 1648 bèn tránh về phía tả cho xe kia qua, như vậy thì phải thuận lẽ rồi, hề xe kia qua rồi thì một mình chạy một đàng, mà ý tránh làm sao quá mạnh, làm cho xe mình phải leo lên chậm cây, thầy bộ hành ra ngoài xe hết, ông người bị thương nặng kẻ chết giặc. Sở Tuần-cảnh Biênhòa có đến nơi làm tờ báo, còn mấy người binh thì về Saigon dưỡng bệnh.

Quá hải đặng tiền

(di Tây)

(Tiểu theo)

Tàu chạy rong rá đêm ngày, như tàu gởi hải mây, hải ông khi, thì 5 đêm ngày, còn như tàu một máy một ông khi thì sáu ngày rưỡi 7 ngày mới hết biển đó, thì đến đầu kích (kích Suez châu thành này chừng 15000 dân Ả-rập, tàu ngừng, bù neo hoặc có chớ chút định hàng hóa, hoặc chớ thêm nước ngọt cho bộ hành, và trao lãnh thư từ, rồi có Hoa tiêu Hồng-mao và vài tên tiểu công, đem đèn điện lớn xuống, mà treo trước mũi tàu cho thắp sáng mà chạy vô kinh Suez.

Kinh Suez dài ước 180 kiloms đèo 10 năm (1859 1869) mới rồi, nó là ranh Âu A từ đây về ngang chừng 100 thước về trung, nhưng tại đất các quá, cho nên bị lở, nhiều chỗ lớn đến 400 - 500 thước mà không sâu bị các chài mà phải cạn hoái.

Thường xuyên hai chiếc xăng, hai đầu kinh, 10 xúc các máy chớ bị cạn trời năm. Tàu chạy chậm chậm một đêm ngày mới hết kinh.

Lúc tàu neo đầu kinh thì có quan Anghê xuống coi tàu, đem bộ hành mà đánh thể kinh, rồi mới cho chạy vào kinh. Cái kinh này nó thâu đường biển rất nhiều, như không chạy kinh, mà phải chạy biển phải sáu tháng mới đến Tây.

Tại xứ các quá, cho nên không chạy mau được, như chạy phải lở, bề kinh.

Trước là của một ông Tây tên Ferdinand de Lesseps đèo rồi, (bây giờ còn cái hình ông dựng tại đầu kinh) đem về bán cho triều đình Phansa không chịu mua, mới phải bán cho Anh, đến nay ai cũng còn tiếc, vì sự ích lợi của nó quá to tát, văn quốc đều phải dùng.

Hai bên kinh thì rừng là đống các trảng, không có một cây cỏ mọc được, coi quá thế thắm, như là trúa nắng ai rấn mắt bỏ một người lên đồng cũng đủ phải nắng, khác nước mà chết. Một bên thì địa phận nước nhà Ả-rập, còn một bên thì nước Ả-phí-lợi (Afrigue).

Mình Annam đi đến đây, coi văn sự đã khác hết thảy, không có người hay là nhà cửa, cây cối chỉ giống như vật của xứ nước mình cả, mà thì tiếc cũng lạnh

rồi. Tàu thì chậm chậm chạy, mé kinh có Ả-rập nghèo chạy theo ăn xin, kìm bánh mì khô liến xuống biển, nó coi họ lợi theo biển, cũng là một sự giải khuyển được ít phút.

Trợn cái kinh có chừng 3 khoảnh nhà, như nhà giấy thép nhỏ nhỏ của chánh phủ Anh lệ mà thôi.

Cũng là nhà để phòng canh giờ về tàu chạy kinh mà cái nhà ấy, nhỏ, bằng cái nhà vườn của làng Annam vậy. Còn bao nhiêu đất các thì trồng trọt, không nhà cửa cũng không cây cối, mát con mắt cũng không thấy nữa.

Tường như xứ này không biết để làm gì, chớ có một lợi, cho loài người chắc là đất bỏ oan đời đời như vậy không sai. Hiềm nhất là môn nước uống không có, thì coi ai mà ở cho được.

Sự đi đường bộ thì coi con sa mà nó ăn uống một bữa, nhận được 7 8 bữa, chớ như ngựa bò của xứ ta, thì cũng vô ích, với xử số như vậy.

Tàu về 24 giờ chạy hết kinh thì tới Châu thành Port-Said là nước Ả-rập, địa phận Anh lệ cai trị.

Từ ngày từ giờ Saigon tới đây đã 20 ngày quá hải rồi của chừng 5 6 ngày nữa đến Tây, mà đây thì đã nghe có mùi tây Âu bộn rồi, dân Ả-rập Bọt sa ít, nhiều đứa nói tiếng tây quá giỏi hơn đời hết xứ mình nhiều, phong hóa từ đây, coi nghe khác hết, theo Âu nhiều, không còn hơi Ả nữa.

(Còn tiếp).

N. H. V.

Hữu công đặng thưởng

Sở Mật thám được hàng báo hiềm thưởng 12 500 đồng, các chức chia nhau, về có công tìm bắt lũ cướp Tàu A. F. mà ăn cắp 50 muôn bạc giấy Cent.

Hàng Báo hiềm thiệt quá rộng rãi. Lấy cái số tiền thâu về hoa lợi cho được báo hiềm số bạc 50 muôn. Chẳng may mà mất thiệt, thì 50 muôn phải thưởng đủ cho nhà Bần. Còn như được đến nơi đến chốn thì có bao nhiêu hoa lợi. Nay, xuất 12.500 đồng để tiền thưởng các chức, rõ ràng quá rộng rãi, các chức sở Mật-thám được nhờ.

Phản quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan quyền Thông-độc Namkỳ, ngày 2 Septembere 1921.

Thầy Nguyễn van Bac và Nguyễn van-Cao có certificats d'Etudes primaires, cấp bằng trợ giáo hậu bổ, giao về tỉnh Biênhòa.

Thầy Hua van Tai, Trần v Kim, cũng vậy, mà giao về tỉnh Baclieu.

Lời nghị 6 Septembere 1921.

Thầy Nguyễn van Qui, Lê van Hoan, Lê van Lai, Trần minh Lộc, Nguyễn van-Ngô và Trương van Hô, có certificats d'Etudes primaires, cấp bằng trợ giáo hậu bổ, giao về Vinhlong.

Thầy Đàm ngọc Tinh và Lê van Dau, cũng vậy, giao về tỉnh Tràinh.

Thầy Nguyễn van Ban và Bavagi, cũng vậy, giao về tỉnh Chaudoo.

Thầy Nguyễn van Xuong, cũng vậy, giao về tỉnh Tânan.

Thầy Phan van Tiểu id. Giadinh. Có Nguyễn ngọc Anh có bằng Etudes primaires, bổ làm trợ giáo hậu bổ, giao về tỉnh Baria.

Lời nghị 2 Septembere 1921

Thầy Lê van Cho, Boc van Phu và Nguyễn van Tiêt, cấp bằng trợ giáo, giao về tỉnh Bentre.

Thầy Nguyễn v Dê có Diplôme d'Etudes complémentaires cấp bằng giáo tập hậu bổ, giao về tỉnh Bentre.

Kể từ 14 Juillet 1921, cấp bằng thầy đội nhì Trung van Lê, lên đội hạng nhất, chú cai Huynh van Châu, lên đội hạng nhì; Nguyễn van Hoon và Nguyễn van Công, cai hạng nhì; lên cai hạng nhất; Trần van Dân và Nguyễn van Thach, lính hạng nhất, lên cai hạng nhì.

Lời nghị ngày 31 Août 1921

Thầy Ngô van Truong và Nruyen-trung Nghia có B. E. ; cấp bằng giáo tập hậu bổ, giao về Bentre và Cholon.

Lời nghị ngày 6 Septembere 1921

Thầy giáo thí hạng nhất Phan van-Anh, tại Biênhòa, nay giao về quan Đốc học chánh đặng bổ vào trường sơ học cũng tại Biênhòa.

Thầy giáo thiệt thọ hạng năm Ng.-van Mão tại Giadinh, nay giao về quan Đốc học chánh đặng bổ vào trường sơ học cũng tại Giadinh.

Thầy Nguyễn van Truong, mới thi đậu bữa 28 Juillet 1921, cấp bằng thầy kỹ hậu bổ các ty các sở chánh phủ Namkỳ, bổ đi Camau (Baclieu) thế cho thầy kỹ Nguyễn thanh Cuong đi chớ khác.

Lời nghị ngày 2 Septembere 1921

Thầy Dang van Manh, có Diplôme d'Etudes complémentaires, cấp bằng giáo tập hậu bổ giao về tỉnh Thudaumot.

Thầy Nguyễn van Sung và Lê van-Chuong, có certificats d'Etudes primaires, cấp bằng trợ giáo hậu bổ, giao về tỉnh Longxuyêr.

Tàu Thai An

LÀM CHÌM GHE

Chiếc xà-lúp Thai An ở Cholon có đặc ghe chạy gần tới Cáibè, làm sao mà làm chìm một chiếc ghe chét hết ba mạng, một người đàn bà 45 tuổi một người nữa 24 tuổi và một thằng nhỏ 12 tuổi.

Dưới ghe đi 6 người mà vớt được có 3 con 3 bị trói mắt, nghe nói quan Chủ-quận Cái bè đương tra hỏi coi sự lỗi về ai.

Ăn trộm quen nhà

Ông S... ở đường Richaud bị ăn trộm vào nâng gối lấy một cái túi xách bằng bạc, trong có chừng 40 ngàn đồng bạc giấy, mà may những bạc đó có làm dấu vết, cho nên nay mai sẽ bắt được ăn trộm không sai.

Nghe nói ông S. có để ý nghi cho đứa đã có ở với ông rồi, nó quen

nhà nên dặn đi biết chỗ mà phá, đặng vô nhà. Ông đã nghi ngửa mà sắp đặt, phòng cho khỏi hại.

Bùt-quang-Nho BENTRE

Bản hiệu có trữ bán vài may mùng của hiệu Châu-Thủy ở Haoul. Vì này mới chế kiểu mới, để rộng kho lại cho thướt tới hơn các thứ vải may mùng trước này, kiểu là Tuife Tonkinna, bề dài 30-40, ngang 8-10. Bản hiệu có bán vài trảng Batiste đỏ làm nón mùng và may áo mát bề 0-30 bề 0-30 bề 0-40 như ai muốn may một cái mùng dài 2-00, ngang 1-00 chừa cửa 0-80, thì mua một cây vải này và 4-00 vài Batiste thì đủ, vài mùng tỷ có ba hạng 600, 500 và 400 số của khác nhau. Bản hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Haoul gửi lại, giày hạ giá từ 2-30 tới 4-30, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10-50 tới 14-30 và dép (Sandales) quai da và quai nhung giá 1-50 ai mua từ năm đôi cấp lên được remise 5%, ai có mua thì tới coi gởi contre remboursement, xin đặng hàng chiếu số, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày họ đã lạng họ sơn giấy da trắng ra da lạng, ít ngày bề sơn lồi da mới bay, hiệu tôi dám cam đặng không có thứ ấy.

Bản hiệu cũng có bán các thứ hàng quần áo tại Bentre và những hàng đồ nhiều thứ, như thành rằng kho may áo ; vải và vân.....

BÙT-QUANG-NHO Bentre.

Kinh,

Cùng chư qui vị trong cả lục châu đặng rỏ;

Rằng tôi mới mở một cửa hàng sửa đồ thú may, hoặc sửa hay làm ra mới, những vật phụ thuộc đặng theo mỗi thứ may, như là xe hơi cũng là tàu chạy máy hơi vậy vân vân... Nói tóm một đầu là trong cả thế đặng theo công nghệ loại kiếm, hầu giúp tiện cho chư qui vị khỏi bị lo lắng.

Hoặc ở xa mà gởi đến thì tôi cũng sẵn lòng cần giúp đặng vừa. Rất rẻ, rất mau hơn cả những xưởng lớn kia, lại tùy theo ý của chư vị như lòng thích muốn.

Xin chư vị chiếu cố tôi rất gởi nhuần.

Kinh đốn

Atelier & Garage de l'Avalanche 430 à 438, R. Paul Blanchy à Saigon.

Lời rao

Tôi là Lê-vân-Bôi, Hương-chủ làng Tân-an, tổng Phong-thành quận Cao-lãnh (Sadec) xin làm lời rao này cho thiên hạ rõ ràng tôi đã từ không nhìn đến con tôi là Lê-vân-Thê kểu là Xê Thê và tôi cũng không biết chi các việc và các nợ nần của nó; vì nó đã ghé phen xai phá của tôi nhiều rồi và làm đến ngân gộc và lại nói rằng nó không biết tôi là cha nó.

LE-VAN-BÔI.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie - SAIGON

Thơ tin

Cantho, le 25 août 1921.

Cher Monsieur Ng.-đức-Nhuyễn
Saigon.

Kính thăm ông và đôi em cho ông
rõ: Tôi đã lãnh hình ông về rồi;
lời rất vui lòng đẹp ý. vì hình vẽ
thiết giống quá; giống hệt bà thân
tôi; ai xem cũng khen tài ông.

Sơ với mấy cái hình tôi đã mượn
các nơi khác về, thì hình ông vẽ
khéo hơn nhiều lắm; nên tôi gửi
ít hàng cảm ơn ông

TRẦN-NGOC-LAN.
Conseiller provincial
à Phụng-hiệp Cantho.

Thoạt-buôn sự-thê

Những mấy tháng nay sự thê lấy ra
rất nực-buồn, vì tôi hàng xem các báo
cũng nhiều. Thấy tờ báo nào cũng có
xây ra những việc Đạo-tặc rất nhiều, mà
thường-thường trong mỗi tờ báo luôn-
luôn, từ Hà-Thành cho chí Tây-Thành
cũng vậy. Thiết sự ấy rất thêm buồn cho
Quốc-dân ta hàng ngày, mà một ngày
sanh ra nhiều cách trộm cướp rât là,
theo lối mới ta; thử xưa thì ăn trộm
ăn cướp nơi sân-giã đồng không mông
quanh mà thôi, một hai khi mới có nơi
Đền-thờ thì chột tí. Nay thấy Thành-phố
có ý nhiều hơn đã trộm cướp lộng quyền
có súng ống luôn luôn mà lại còn sanh
ra « Văng-rơi vàng-rớt » Móc-túi móc-
lưng, Chùm-chải Ba ngoe, liến-bài-bà-là
có đủ thứ lối mới là bài tử-sách hai cây
trắng-vàng hoặc xanh-đỏ (...Nói sơ lược
sau các nghĩa rõ các thể lộn này chưa
quần-độc báo xem...)

Thiết nó mở-mang hàng ngày, ngợ thấy
như cái Mặt-ábụi chạy mới bữa vậy. Có
một hôm nó tới ngôi mà thăm sự thê
rất buồn cười, buồn vì ở cõi-tạm cư ta
sao sự tệ nó mở mang đồng quê, còn
việc văn-minh-lời-mới sao chúng mở-
mang nghe cho rôm tai như sự tế
vậy. Cưỡi ừ bọn gian-trá nó cũng có
Trình-độ nên bày nhiều cách coi bộ có
thứ văn-minh, cách văn-minh ấy ồng
lắm phải nó để cái chỉ-hình ấy mà lo việc
tốt bày cách mở-mang theo cách văn-
minh mà ồng giành các sự đời cũng ngợ-
quá: tha-ban phải chăng ồng cho cái
trình-độ mà bày sự tế chăng. Và phải
chỉ mà ồng thợ-trời ồng chăm-về cái thê
tạm này lại đổi kể bày sự tế biết đi mà
cho các nhà Phố-hộ ra lo việc lời mới
văn-minh cũng đời cho nhiều thì vui cho
quốc-ta biết đường nào mà chắc dân ta
sẽ đứng mạnh và nước ta chắc được giàu
càng Đổng-minh. Thời mà sự đi nghĩ
lại cũng buồn đạ thên giờ biết bao nhiều
lời tức của chư quân của nguyên rôm
tài và mấy ông chủ bát cạp biết mấy
sống mợ hư biết mấy nhà ham ngợ viết.

Mà thợ-trời và Đổng-hóa-Công cũng
nhậm tình ai cũ duy có sự Hủy-từ-tham-
sanh Tham-phủ-phụ-bân nó thên ầm tệt
nó chực hơ mới bôn người không muốn
nó cũng Ap-chê cho người, người muốn
nó cũng lộn lộn phải nó mà Ap-chê

cho những người bày sự tế luôn luôn
thì qui hóa, nhưng bọn ấy sự Hủy nó
lại không Ap-chê, nên nó Ap-chê cho kẻ
tệ thì có đầu ra sự tế mà trộm cướp
gian tham, ồng thời ở các chợ-quả-đề-
báo chớ khẩu cần làm chi cho hết tri
khôn vì Ông-tạo-Hóa và thợ-trời còn
đang lúc ngon gốc nên những lời nguyên
của kẻ tạm này chẳng thâu tai các ông
(còn nữa sau sẽ tiếp theo và các nghĩa
rõ các thể lộn lộn đã nói trước đó).

Lai các Nguyễn-công-Cử Cái-xếp Sadeç

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC
Ngày 14 Sept. 1921.

Tại kho Nhà-nước . . . . 7 fr. 15

GIÁ LỬA
Ngày 13 Sept. 1921.

Tại Chợ-con mỗi 100 kilos (Bao trã
lại:

Lửa Vĩnh-lông.....	4 \$5	lời 4	\$65	
Lửa Gò-công.....	4	70	lời 4	80
Lửa Hối-xân.....	4	70	lời 4	85
Lửa Ba-liên.....	4	80	lời 5	00
Lửa Cao-man.....	4	05	lời 4	40
Giá bực trung....	4	60	lời 4	75

SAIGON.

Ăn cắp xe máy

Lâm-Xiêu, 28 tuổi ở đường Luro, ăn
cắp một cái xe máy giá 70 đồng của
thầy Ng.-văn-Q., làm việc sở Tạo-táo
(Trưởng-liền), nhà ở đường Paul Blan-
chy, số 145, từ hồi đầu tháng mars 1921
đến nay, nó tưởng lâu đã quên rồi
chẳng dè mới đây nó đã bị lình mặt,
thảm năm lưng. — Giải Tòa.

Đưa sắt non

Thầy đội Cao-văn-Ch. đã bắt đem
lại một quần thể như tên Trần-v.-Thu-
kêu Ba, 25 tuổi, thợ sơn, ở Gladin-
cang vì tội có ý giết tên Lý-văn-Xương
kêu Hương, tại Xóm gà hôm ngày chửa
hết 4 septembre. Đem bắt rồi Thọ thí
thiết nên đã bị giải Tòa cho quan Bối-
thẩm tra.

Cùng vậy hoài

Mỗi ngày thường có sự rui ro vì xe
hơi, như công người hay là đụng chạm
xe khác thì cho là người đi đường cũng
kể đánh xe vô ý, chớ như xe hơi mà
đụng cột đèn khi thì là tại ai? Không lẽ
tại đèn khi ừ trên là, có chừa đầu bù
ra giữa đường mà công xe hơi? Chắc
là tại sếp pho ngh gụi.

Như bữa 5 septembre, lối 11 giờ
khuya xe hơi số C.955 ở Cholon chạy
ra, chạy đường Colonel Grimaud, tới
ngã tư đường Kitchen, hai con mắt
xe hơi thì mờ-trau-trầu mà bị hai con
mắt sếp pho không mở nên xe hơi-phải
đụng nhằm cột đèn bô số 128-H.

SAIGON.

Con nuôi

Chú Trĩ Ngoc-Van, 50 tuổi, ở đường
Cây-mai số 148, có rắng con gái nuôi
của chú là Trần-thị-Hiệp, 18 tuổi, đã
trên hôm 1er Septembre, lối 7 giờ sáng,
tẩy hết tóc quấn trang vật đáng 60 đồng.
Số Bạc bạc.

Lờ tay

Huỳnh-thị-Chính, 29 tuổi, ở trong
nhà thương Phước-kiến, đường Route
Haute, đã bị giải Tòa sang vì tội đánh
Lâm-thị-Sửu, 33 tuổi, bán búng ở đường
Charles Thomsson, có thương tích mà
phải tháo. Ấy là lờ tay chẳng phải có ý
đánh chết.

Xe hơi.

Bữa 1er Septembre, xe hơi số 1085
của hãng Socié Commercial Francaise
d'Indochine ở Saigon, đường Belgique,
số 15, Nguyễn-văn-Dầu cầm máy chạy
đường Bình-hóa cần nhằm lộn cần trái
Xâm Sang-Thê, 40 tuổi, chừng mà nhẹ
không hề chi, lại xam ừ có lộn tiền
cơm thuốc nên không cần nài.

Mất bốp phoi.

Ông Châu-văn-La, 64 tuổi, ở làng
Kim-thang, tỉnh Kamot, đi Cholon có
việc, có mất một cái bốp-phoi đặng 10
đồng, giấy lều và giấy tờ tư khác nữa.

Phụ phụ bắt hùa.

Tạ-bửu Tu, 64 tuổi, ban Phước kiển,
ở đường Giaphu, số 37, có rắng nó với
lính nhân số là thị-Quí, 33 tuổi, rầy
lộn với nhau, thị-Quí đáp của nó hết
ba khạp nước mắm tàu giá 250\$00 rồi
trở mặt.

TỰ DO DIỄN ĐĂNG

Cải hại đốt vàng mã về tiết
tháng bảy ở nước ta

Nước ta là một nước văn-hiến ở
A-đông dậy, khai-hóa đã hơn bốn
ngàn năm nay, gần đây các phong-
trào văn-minh của Tây Âu lại tràn
khắp sang cả bờ cõi, thế mà dân-
quốc phần nhiều còn hủ-lậu; tức
như là một việc đốt (giấy tiền vàng
bạc) mã về tiết tháng bảy này, cái
tục già-man thủ cựu ấy, tự hồ đã in
sâu vào óc người ta, thành ra một
đạo quan, chắc như đình đồng gian
đào, khó lòng mà tháo gỡ ra được.

Ồi! cái tục đốt mã này khởi từ
đời nào? người nào đặt ra? mà cái
tệ lộn lộn truyền mãi đến nay khôn
nạn như thế?

Hiện bây giờ ở đân gian nhà nào
xây có việc tang chế thì trong cái
tháng bảy này tất phải đốt mã, nào
vàng giấy, bạc giấy, tiền giấy, quần
áo chần đệm v.v... cho đến hình-
nhân, hình thú, đồ ăn thức uống
không thiếu giống gì, trừ sự ăn uống
sá phi không kể, nhà giàu có thì đốt
đến năm, bảy đồng bạc đồ mã, đầu
đến nhà nghèo ngặt bữa ăn không
có cũng phải vậy mươn công mà
mua lấy một mớ mã con con để đốt
thì mới hả lòng; lại nhất là ở các
thành-phố lại càng gan dạ hơn nhau,
phần thì mua chuộc lấy tiếng khen,
phần lập thói xa-xỉ làm đồ mã giấy
mà cái gì cũng hệt như thật cả, có
nhà làm tốn phí đến ba, bốn trăm
đồng bạc, rồi cũng đem đốt liền đi
một lúc, thế là người lành, rồi chỉ
còn trông thấy những tro là tro.

Đến đân cũng thế, thật là xa phí
quá, hãy kể một tiết này hơn bù

TIỆM ANNAM

Đông-giày và may
y phục Langsa

Lê-văn-Bén, Kĩ-nghiep
cho nhà PHU-TOAN
17-19, Rue Amiral Courbet
(Halles Centrales)
SAIGON

La Fanfare Petite Khmer

Nouvellement organisée à Phnom Penh

M. CASENAZ Vital, demeurant à
Phnom Penh (Cambodge), rue de l'ancien
Quartier Tagal, a l'honneur de porter à
connaissance de MM. les fonctionnaires
indigènes des divers services publics de
la Cochinchine et du Cambodge, les
Propriétaires et Commerçants de ces
Pays qu'il vient de former et organiser
une troupe de musiciens dénommée
« La Fanfare Petite Khmer ».

La dite troupe, composée de 20 per-
sonnes, est habituée à jouer des mor-
ceaux français, Annamites et Chinois et
divisée en 3 groupes.

1. Groupe comportant de 18 musiciens
2. Groupe comportant de 12 musiciens
3. Groupe comportant de 8 musiciens

Le prix de location est bien modéré
modestement et variant se basant sui-
vant la catégorie de son groupement.

Les conditions du prix de location
seront discutées sur place par rapport
d'un nombre des journées.

NOTA : Elle est destinée en location
pour toutes les Fêtes publiques Cirque,
Cinéma et Théâtre etc...etc...

Lờ rao

Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M.
cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một
cặp 12 \$50

Ruột (chambres à air) 5 \$ 00
Bán tại Hãng nhũ Cao su, ở đường
Donaumont Saigon.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71 Bd Tông-độc-Phương

BÁN SỈ BẠN LẺ

Vải lụa.

Đồ hộp - Rượu chích - Rượu
ngon - Sữa NESTLE - Cham-
pagne DELBECK Cognac
FENAU - Cognac CROIZET
(có 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Đầu thơm Coty - Dù, Nón, Giày
- Chemises - Bóp da - Dao bán -
Đồ hát - Đồ chưng phông khếch

Hãng tôi cũng chịu ra công mà
mua các thứ hàng hoá làm bán
phương Tây và các xứ là theo ý
chư ừ đi.

Giấy thép đề tấc: Paulhise-Cholon
Giấy thép nôi: 067.

Le Directeur: Paul HIEU
Officier d'Armures Coloniales Ancien
Croix de Guerre

Ng
BÓN
Lâm
(LIÈGE
BÁN
nh: GI
HÀ DA
XICH-BU
CON DÁ
CATALO
quá khác
Xim CH
BÁN SỈ
N
Đông-phá
Kể từ
Tông-cu
về Khan
thờ từ x
Sociét
Môt s
mà có 30
bò đừ,
Phan-th
7 ngàn t
Ai mu
A
mua c
Tại hà
hàng T
Catinat S
Cổ bán
nhưng th
môt đ
Cá
Cổ bán
mặt (thứ
nổi đưng
vấn, nh
đưng làm
Du
Mam
N80 B
HUY
Kinh
4e Juille
ngô hi
viết Kh
ở đườ
khách
TR
Cá h

Nguyễn-chí-Hòa

33 Rue Catinat. — SAIGON

BÔNG GIẤY ĐẲNG DA bền tay bền. **LÀM NÓN CASQUES** bằng NÚT CHAI (LIEGE) và CÂY MÓP kiểu rất sinh đẹp. **BÀN SĨ** rất nhiều mẫu mới ra sau này: GIẤY TÂY, NÓN CASQUES, GIẤY HẠ DA LANG, ĐIỆP DA LANG, GHÉ XÍCH-ĐU và THONETS KHẮC đủ kiểu CON DẦU đồng và chạm MÔBI A. CÁ CATALOGUE (SÁCH MÀU) gửi đi từng quý khách.

Xin **CHUTTON** chiếu có tời rất cần ơn. **BÁN SĨ** giá thật rẻ.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời.

Quảng-cáo

LIÊN-THÀNH

Bông-pháp sản vật có phần hữu hạn Công ty Tư bản: 183.500.00

Kể từ ngày 1er septembre 1921. Tổng-cước của bản Công-ty sẽ dời về Khánh-hội 2 Saigon. Vạy những thư từ xin đề gởi như vậy:

Société LIEN THANH ở Khanh hoi 2 SAIGON.

Muôn bán

Một số ruộng khản 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiền-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi đồn-quản L. T. V.

Ai mau mắn

mua được giấy đã tốt lại rẻ

Tại hãng ông A. Richaud, kẻ nghiệp hãng Tournier về Công-ty, đường Catinat Saigon.

Có bán các thứ giấy thượng-hạng tốt như thế **Eveil - Sam - Au Coq** m một đôi có 60 quan (francs).

Cây trác và Nu

Có bán cây danh mộc như trác mật (thứ đồ tốt) và nu (là u cây nở nổi đùng ra) cửa ra xem có nhiều vắn, như cầm thạch đò, cũng tốt, dùng làm mặt bàn rất đẹp.

L. Y. HỒU-DU.

Directeur du Bazar Trung-Xuân, PNOM PENH.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd Charrier và Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KY CHỦ TIỆM

Kính cùng-quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hotel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu) cũng có dọn phòng ở dưới đất rất cận tiện cho quí khách

TRỊ BỆNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ti ở không đáng tiền, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ hễ cầm thứ gì, hãy nài cho phải, cái về có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xóm

kém mỗi nhà một đồng bạc, một vắn nhà một vắn đồng bạc, trong một nước góp lại không thành một món to hay sao, những nhà buôn giấy mà ở thành-phố mỗi năm thông-tin từ đầu năm đến cuối năm thụ đến hàng vắn, như thế thì trách nào mà dân ta chẳng nghèo ngặt?

Đó chẳng qua hiểu lầm câu: « sự tử như sự sinh, sự vong như sự tồn » đấy thôi, chớ đâu có bầy đê tế tự thờ cúng ra chẳng nữa là trần-thiết những khi vật thường dùng để gọi là đồ cái chi-tinh tự-mộ của hiền-tử, không phải là đem tiền thật mua của giá mà tự lấy ám thành-hiếu với tổ tiên đâu.

Ồi người đương câu-tán mà ta còn thù-cừu, người thích hoa-minh ta lại thích hoa-man, mà vắn mà bạc không thấy mà chỉ làm vắn vàng giấy bạc giấy; máy khâu máy dệt không thấy chẻ mà chỉ thấy máy khâu giấy áo giấy; đương cái này buổi cạnh-tranh về con đường tài lực này, mà ta hãy còn mê một ở trong lòng tùy-sinh mộng-tử như thế, người có huyết tinh ai không phải gạt nước mắt mà kêu to lên rằng: già man già man!

Kỹ-giá lại xin nói một câu này, tưởng cũng không phải là quá luận đâu, nghĩa là muốn mở mang cái tầm lòng mê tin cho đồng-bào ta vậy: trong một cái chường kia, có con voi, đưa cho tín thực bạc thực thì lấy mà đưa cho vàng giấy tiền giấy thì không lấy. lại có con ngựa cho ăn thức ăn mà cho trâu thì không ăn, thế là nó phân biệt được vật chất giá đó, ai ai cũng tầm tắc khen là khôn, có lạ gì đâu, tiền bạc thực với tiền bạc giấy, thóc với gạo, cũng là lẽ thường dễ phân biệt, đối với phong-tục văn-minh thì cho là thường, mà đối với phong-tục ngu-muội thì voi kia ngựa kia lại được cái kính khen là khôn vậy. Ấy đây giống voi giống ngựa là một giống vật mà cũng có phân biệt được vật chất giá phương chi là người ta, đem cái tiền tài xưa nay mình rất quý rất trọng mà mua lấy đồ giấy giá đôi tiền đi, chẳng khác tiếc làm ru?

Vậy xin đồng-bào ta ai là người kiến-thức cũng nên bớt lòng khuyển bảo nhau đổi bỏ cái tục rất già-man hủ hủ này đi, đem cái xài phí vô ích ấy mà dùng vào việc hữu ích, đem cái công phu vô ích ấy mà dùng vào việc hữu ích, chắc rằng tài nguyên cũng bởi đó mà phát đạt, lợi ích cũng bởi đó mà khuếch-trương, đây tuy là một cái vấn-đề nhỏ nhỏ, về việc cải-lương trong xã-hội, cái cơ-sở văn-minh cũng bởi đó mà xây đắp nên, sau này trí-thức một ngày một rộng, kiến-vấn một ngày một mới, sẽ có ngày được cùng các nước văn minh trên lên cái bậc thang phát cường cao chót vót kia, cũng còn nhờ có cái tâm nhiệt-thành cải-lương của đồng bào ta vậy.

Mong làm thay! mong làm thay! Hoài-trần, LÊ-NGỌC CHÂN. T.B.T.V.

HƯƠNG TRUYỀN

Cải lợi quyền của Quà-phẩm xứ Thừa-thiên.

Về phần hoa lợi của xứ Thừa-thiên thời người bán từ xưa đến nay chỉ

biết buôn bán ra các xứ Nam-Bắc lưỡng kỳ cái có một thứ cau khô là nhiều hơn cả, nhưng trong số cau khô buôn ra thì chẳng phải là một mình người ta đâu cả người Tàu cũng buôn về môn ấy nhiều lắm vậy mà quanh năm ta chỉ trông rằng duy có một loài cau là có thể bán ra xứ xa được mà thôi chớ không rằng xứ này còn làm thứ quả phẩm có thể bán được nhiều lợi sẽ lược kể như sau này: Chuối, Mít, Nhãn, Cam, Quít, Thanh trà v.v. Trong những quả phẩm ấy, thứ thời phơi khô, thứ để tươi đến có thể gửi xa và để lâu được có nhưng chỉ vì ta không biết làm hoặc không ai có cái tư cách biết đem buôn bán loại quả phẩm như người ngoại quốc, hãy xem như người Tàu đem Cam, Quít, Thi, Táo, Nãn, lộn qua bán cho ta một năm thu lợi biết bao nhiêu mà xa xôi cách trở biết bao nhiêu huân là của ta chỉ ngồi trong nước đem bán cho nhau mà không ai biết kiếm trươg việc ấy; bởi vậy mà từ nay ta nên rủ nhau buôn các loại quả phẩm, thử xem có hoặc lợi được bằng người khác không?

Quả-phẩm xứ này giống gì nên buôn trước? Nếu bởi câu ấy thì nên đáp rằng duy có giống Thanh-trà, giống ấy nên chú ý buôn cho sành thủy có thể thu được một mớ lợi từ năm ngàn đồng trong một năm. — Xứ Thừa-thiên tỉnh xuất trong các miền có trồng Thanh trà ước có ba ngàn nhà mỗi nhà hơn bù thua chịu năm cây mỗi cây chừng sáu chục trái mỗi trái nếu mua khi đầu mùa hoặc là mua soát cả cây một lần thì giá chỉ một xu mà thôi, rồi để cho đến khi gần chín hái xuống chở đi bán trong Nam ngoài Bắc thời mỗi trái có thể bán được đến một hào. Thế thời thông-tin tất cả đồng số buôn đi bán lại có thể lời từ năm ngàn có đến ba vạn nguyên. Thế mà mỗi năm có bao nhiêu Thanh trà thời người chỉ biết ăn khi còn non mà giá bán từ ba mươi đồng sấp lên một tiền kẽm là cũng chớ không biết cái lợi to lớn như thế! Nghe đâu ở Saigon, Hanoi đã có những tiệm các chủ bán quả Thanh trà lại có đóng dấu soạn để chữ tên một xứ ở bên Trung-hoa mà gọi là bưởi Tàu nhưng kỳ thực là thanh trà của xứ Thừa-thiên đó.

Lão bạn sanh châu

Tiếp tin bạn đồng-dang của tôi là ông Châu-văn-Cần, hương-giáo làng Tân-an, Cầu Lộ, Mytho, cho hay rằng ngày 29 tháng bảy Annam, người sẽ trước có Nguyễn-thị-Mùi, ở làng Yên-Mỹ, GaiBé, Mytho về làm tiểu-tinh.

Chàng chỉ tổ tức lòng cùng, tôi xin kích mấy lời để gọi chúc cho tờ thừa-sống mới.

Huỳnh-tri-Phà Cailay

Pommade Cadum Thuộc dán Cadum

Trị các bệnh hay phát ra trên mặt

Thuốc này thường táu nó yếm ai hay làm dứt những bệnh sanh nơi nóng này.

Nó làm cho mình phải ngon ngủ, bớt ngứa tức thì. Dùng nó thì tránh được những bệnh đau da như Eczéma boutons, dartres, gale, peau écailluse, éruptions, faroncles, ulcères, écorchures, hémorroïdes, urticales, erouies, teigne, plaes, brûlures, Trong mấy tiệm thuốc đều có bán.

Lời rao

Tôi là Nguyễn-huỳnh-Kim, cựu Hương cả ở làng Mỹ-phong, tổng Thạnh-phong, hạt Mytho kinh tế cũng mọi người đặng hay tôi đã từ con trai tôi là Nguyễn-huỳnh-Dương ở một làng và tổng cùng tôi và tự hậu tôi không biết chi đến sự ng. nản của nó nữa.

Mytho, ngày 8 Septembre 1921. Ng. huỳnh-Kim.

HÀNG Etablissement Industriels DE SAIGON

(Vốn 2.500.000 quan)

Phòng việc ở đường Mac-mahon, số 25 và 27

Trại thợ ở Quai de la Marine Khanh hoi

Hàng mới này là hàng mới nghiệp của hãng cũ Bonney, chuyên làm những quần áo bằng vải và lụa và quần áo đủ các thứ máy như là máy xay lúa, máy ép dầu và máy xe.

Hàng mới này là hàng mới nghiệp của hãng cũ Bonney đã sẵn thềm khi dùng nhiều làm cho nên công việc làm đã được lợi thém giá rẻ.

Hàng mới cũng có bán và sửa xe hơi, lại riêng làm làm đại-biên cho các việc Huê-kỳ như: Chandler, Buick, Cleveland, Chevrolet và các hiệu Lancia như: Grégoire và Mathis.

Tường trong cái này cũng có làm náo bán xe hơi giá rẻ như giá của hãng hãng định, vậy xin Lạc-châu quí khách khi nào muốn mua xe hơi nên biết chớ biết giá của bọn hãng rồi sẽ đi mua.

Bản hãng có từ các thứ đồ chơi máy và bán đủ các thứ đồ chơi đồ chơi máy; lại cũng có bán máy xay gạo và máy xay lúa.

Bản hãng đã có danh với người An-nam trong xứ này, lập ra từ năm 1872, lại cũng đặng lòng người Annam tin cậy.

Vậy bản hãng kính xin Lạc-châu quí khách, cứ bôn bôn mà đến hay là tới thư thường lượng mới khi quí khách cần mua ghe bóng xi-ma, xe hơi cũng đỏi chi về máy móc, hay là có cần dùng hồi đầu chi bôn hãng sẵn lòng trả lời liền và công sẵn lòng toan tính cho đặng như v. quí khách.

Xin chiếu cố

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sống ra cũng đồng đạo hơn khi trước hội phân, bởi vậy tôi dòm thấy mới khi Saigon có bày chơi là, hoặc là cuộc chi văn vắn, thì tôi nghiệp cho quí khách ở lục châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách sang nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn, bởi vậy chúng tôi mới lập ra một tiệm ngủ hiệu Nam-trung Khách-sang tại đường Németsis No 101-103 gần bìa góc tiệm cầm đồ Saigon, phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rãi mát mẻ từ bề và yên tịnh, lại gần các mỗi đường xe lửa Cholon đường giữa đường mé sông, và xe Biênhhoa, xe Mytho, rất tiện cho quí khách, khi lên xuống.

Cải xin quí khách trường đặng đặng ban giúp cho chúng tôi bôn vắn, thì ơn ấy ghi thế hàng ngày.

Quảng-Lý. Hiệp at Thăng.

PHAI DÙNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐAM THIỆT BIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE VANTIGLAIREUX
 Của ông lương y GULLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đưỡng của ông lương y GULLIÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh EUPHÉM, đau trong TÍ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁI, ĐAU BỤNG, RẾT VỎ ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỆNH KHẾT, BỆNH HỘ ĐÀL BỆNH CỒM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LẠI TRONG BỤNG

Ấy là một loại THUỐC XỔ rất tốt và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA THỀ KHẾT không bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì cũng nó hay lắm.

Bất kỳ thuốc trị đàm nào mà không có tên ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THUỐC
THUỐC HOAN XỔ
 nữa cũng rất trong thì Elixir Tonique Anticongestif của ông lương y GULLIÉ.

Chánh chủ trở thuốc này là ông PHAN QUANG PHÚ, một ông b o chế y thuật, ở đường GAMBETTA ở thành phố SÀI GÒN và trên các nước ngoài các đô thị.

Vin Tonique et Bi-nutritif

du Docteur RIP
 VE SANH ƯỚC CỦA LƯƠNG Y RIP CHẾ

Thuốc rượu này là một vị đại bổ gân cốt cũng là tăng tiến tinh thần bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống được cả. Nhưng kẻ tuổi cao khi lực suy giảm, với thầy ngày xưa đã thừa nhận bổ uống rượu này về, thì si đặng cứ lẻo thành ống, một ngày trời, coi trẻ lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược đến cả mắt nhắm, có bệnh bạch, có chữa, nhưng kẻ hao tổn tinh thần, bổ uống rượu này vào thì mạnh mẽ làm lại, ăn thịt đồ ăn, tinh thần sáng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc tây ở đường Marine số 199 Cholon dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 199 rue des Marins Cholon.

L. JACQUE CONG-TI

Hãng L. Jacques công-ti gốc bởi hãng Baud công-ti, sang qua C. Baudier công-ti, rồi lại Graf, de Lailhacac công-ti rồi Graf, Jacques công-ti bây giờ trở nên L. Jacques công-ti, vẫn là hãng bán những đồ đồng sắt và đồ nội dụng, lâu đời hơn hết trong đất Nam-kỳ. Kho trữ tại Saigon cũng rộng lớn hơn hết trong thành-phố, và sẵn chứa đầy đủ thứ đồ thượng hạng cho người chọn lựa.

Hãng L. Jacques công-ti, hàng thật là hàng trong đạo, nên mới dám chịu hao công tốn của in ra cửa sổ mục lục quốc ngữ để tiện cho quí khách dùng.

Những đồ quí-hiệu của hãng L. Jacques công-ti, trừ bán hàng phải ít; kể ra:

Từ sắt hiệu Bauche là hiệu đã có danh từ ba mươi năm nay; nó nhà Bàng nào kho nhà-nước thấy đều dùng. Hiệu từ Bauche mà đang danh lưng lấy thế này, nhờ bởi khắp cả hoàn-cầu, thiên hạ đều biết sức chắc chắn của nó.

Máy dùng thực nước chữa bệnh hiệu Jacob Delafon

Nồng cách nào cũng không nức. Thật là đẹp nhất và không hiệu nào sánh bì.

Máy may hiệu Gnome và Rhone
 Chành hiệu Langsa, điều-dàn hơn hết.
 Máy trực thủy hiệu Gnome và Rhone

Máy hơi chắc có danh, riêng đồ đồng về tàu nhỏ và đồ; Tạo-tác yêu dùng lắm.

Đầu hiệu Splidoleine
 Đầu nhớt dùng thoa máy tốt lắm mà lại ít hao, nên các hãng làm xe hơi bên Pháp-quốc đều ưa dùng.

Bàn ghế hiệu Thonet
 Bè thanh lại thêm chắc chắn.
 Văn văn. Văn văn. ....

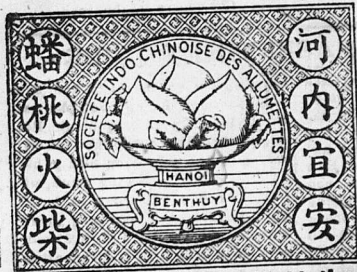
Hãng L. Jacques công-ti, sáng lòng, hề trong quí khách, ai hỏi xin Mục lục thì gửi không cho liến. Trong hãng lại có đặc biệt một số và Langsa và Annam đem trên mười người giúp việc riêng để lo về phần quí khách ở Lục-châu, nghĩa là io việc gửi đồ cho kịp và việc thư tín vắng lại. Nếu khi chừ quí khách Lục-châu có hỏi đến chi, viết thư ngay cho Bôn-hiệu, thì nội trong một kỳ thì có thư của Bôn-hiệu đáp hồi, chỉ phần mình bạch giá cả các món hàng mình muốn mua. Giá của Bôn-hiệu định trong thư đáp hồi đây, là giá chung tính liền và tiền đóng thùng và tiền gửi chừ

Đặt tiệc, tùy lòng khách
CÓ PHÒNG QUÁ RỘNG TRÊN LẦU
NÀU AN THỢ LANGSA
 Mỗi phòng có sân, quét điện trên trần

SAIGON PALACE HOTEL
 NHÀ HÀNG AN-NGŨ, đường Bô Charner và Carobelli

PHÒNG TÂM.
 PHÒNG ĐÀM, CHỖ XẾC SỜ, ĐỀU LÀ TIỆM ANH SẠCH SẼ

Mỗi đêm đều có hát bóng cho khách ngồi uống rượu xem chơi.
 Chừ vị đến xem thử thì chắc sẽ vui lòng.
 Ban đêm giờ nào cũng được, chủ-nhơn sẵn lòng tiếp rước.

một mình hãng Denis-frères đại-ly cả Đông pháp thứ hộp quẹt này.

Loại quẹt này khắp nơi dùng pháp bán là một ưu nhỏ một hộp mà thôi

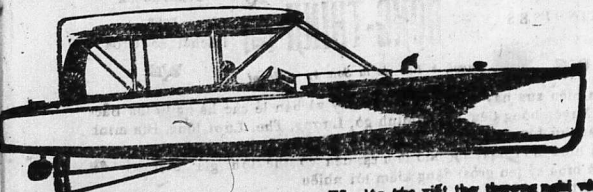
THẠNH-PHONG KHÁCH SANG
 102, rue Georges Guynemer 102 (anciennement : rue d'Adran)

Kính lời cùng quí khách đồng hay : Kể từ ngày 1er Août 1921, tôi mở thêm một tiệm ngũ ở đường Georges Guynemer (đường Adran cũ) ngang toà Tân đạo, phòng trên lầu mà mẽ lăm và có nhiều nẻo đường về ra rất tiện cho quí khách. Phiá dưới lầu : tiệm may và tiệm hớt tóc.

Nguyễn-thành-Tươi Epicerie, Gros et Détail Librairie

THẠNH PHONG
 103, Bô Charner, 103 Succursale 62, Amiral Dupré

Tại tiệm tôi có bán rượu tây, đồ hộp, bánh hộp, dầu thơm, nước thơm, xà bông thơm, thuốc xỉ-sa hiệu Minervas - Thơ, tuồng, truyện, sách văn vần... Bán sỉ, bán lẻ, và lãnh mua giùm đồ gửi tới cho quí khách trong lục tỉnh.

CANOT HƠI
 Đẻ chế chuyên mau lẹ, để tuần du diển địa

Hãy lập tức viết thư thương nghị với Société Franco-Annamite des Anciens Etablissements

Charles BARDON
 Société Anonyme en formation
 Quai de la Marine, SARGON (Khánh-hộ)

MỘT CÁI KẪU THẺ LOẠI « POPULAIRE » KẪU LÀ AUTO-GLISSEUR SẼ 628

Loại chành đồng kỳ công giống 628 Khỏi ngại bị nắng nắng số. Giá số

CƠ MỠI NGÀY
MỘT VIÊN THUỐC HƯƠM
 CỦA ÔNG

Lương-gy DEHAUT
 uống trước khi dùng cơm

CHẮC BẮNG KHỎE MẠNH LƯỜN
 và gần gũi các chứng bệnh nguy hiểm bởi
 thiếu hụt sự hoạt động là ăn không tiêu và bệnh
 Thiếu nước này trị các chứng bệnh

NƯỚC BÀU, AN KHÔNG TIÊU,
VANG ĐÀO TỬ, CHỨNG MÁT,
KHÔNG THU THỚT.

ĐƠN THỜI NẾU Ông Lương-gy
DEHAUT, 47, Faubourg St-Denis
 Paris, cũng khắp trong mấy
 địa phương.

Cách tranh thưởng

Muốn buôn bán cho đất mới
 hàng, thì phải đốt đèn cho thật
 sáng.

Người buôn bán Âu-châu cũng
 dùng cách đó; người chúng ta
 cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến
 tiệm Lục-tinh khách-lưu số 22
 đường d'Espagne chợ Saigon,
 mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn
 đèn hiện Best, mà đốt cho sáng;
 thì cuộc buôn bán mới thành
 vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp
 và bán rẻ hơn các nơi.

Hàng ông J. Brunel
TẠI BALAT

1 - Có bán bán in gạch, ngói -
 Thước kẻ - gửi đi được từ 3 tấn
 chỉ 6 tiền.

Có bán in lớn bằng 2, mỗi giờ in
 được 1.000 gạch không có mất công
 hư sửa, mà có sửa thì chủ mua trị
 số phí gọi.

2 - Máy bắt ăn trộm - số 3-4
 tiếng, nếu chạm nhầm một tí cũng
 nổ hay là cửa lớn mà thôi.

Và máy bắt thú dữ như gấu, cạp
 voi, heo như bầy vậy, bề cao chừng
 2m.50 (năm mét).

Máy bắt ăn trộm 8 \$ 00 1 cái các
 bên (gửi theo nhà thơ đem tiền vào
 nhà máy).

Tiệm-Họa-Chơn-Dung
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
 Số 28 Boulevard Paul Bert Saigon

Thợ vẽ tiệp này đã có bằng cấp
 hội nghiệp nơi trường xéo-ngập, và
 được 3 cái bằng cấp đầu xéo Hanoi.
 Hình vẽ thiết tinh xảo và dễ trăm
 năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thư
 hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo-
 bạch có biên rõ thước list giá cả và
 các nghĩa phân minh.

Thuốc bột URASEPTINE ROGIER

Các chứng bệnh nơi đường tiêu
 hóa thường bị đau lâu ngày và trị
 cho bệnh tật là rất khó. Khi nào
 đau mà có chảy máu ra, thì trong
 các loại thuốc mà bị trước hết là nơi
 chỗ viêm kinh đường tiêu hóa. Đau
 các chứng là chứng những trị cho
 bệnh này, mà lại còn phải phòng
 bệnh cho khỏi thêm nhiệm vụ trong
 bệnh này, vào nơi học đại, vào trị
 công, vào huyết, bị đại, đau và
 bị đau bụng. Các chứng ấy là chứng
 đau cho mình của 20 loại mà có
 hết lại phải đến chết. Mọi loại có
 một ông thầy báo chế như bệnh ở
 tại kinh ở Paris, qui hiện là H.
 Rogier, đã khám được một thứ
 thuốc đại danh là "Uraseptine
 Rogier", nhờ bởi thuốc ấy mà chư
 quí vị có khắp trong toàn cầu đã trị
 bệnh không biết bao nhiêu là người
 làm phải chứng bệnh ấy. Thứ thuốc
 bột này gọi là bột URASEPTINE
 Rogier.

Ông Tr. v. c., 32 tuổi, mắc phải
 đau bụng hơn tám năm trời. Dùng
 thuốc bột, hơn ba năm mới hết

thuyên giảm, vậy đó mà lại còn đau
 một lần nữa, lần này mới phá hoại
 thì không thấy chức năng gì. Rồi
 ông ta cũng dùng thuốc bột mà trị,
 nhưng không thấy công hiệu gì hết
 và trở một năm trường cứ ra mà
 hoái, cho đến nỗi trong thân thể
 sanh ra bột ói đau trong mình
 cho đến chỗ học đại. Chứng ấy mới
 chịu uống thuốc bột "Uraseptine
 Rogier", mỗi ngày bốn muỗng nhỏ.

Thuốc này có bán tại tiệm thuốc
 ông SOLIRENE ở Saigon, và tiệm
 thuốc Pháp-Á ông HÉLARY, lại Chợ
 lớn cũng khắp trong tất cả các
 tiệm thuốc lớn đều có bán.

Hàng Thuận-Hòa

Môn bài 101 đường Catinat, Saigon
 Ông Ch. NGUYỄN-PHÚ-KHAI làm Administrateur-Délegué

Hàng này buôn bán đồ nhập cảng và xuất cảng của 1.000.000 quan
 Mua trả bạc hay là bằng giấy Quốc-trái cũng được

RƯỢU SAM-BANH ROSELLY uống điều đặn ngon ngọt, hay uống
 thì thì biết

RƯỢU MOUSSEUX cho người ăn uống dùng
 RƯỢU COGNAC (cô-nhắc) JOBET 7 ngôi sao. Thệt ngon uống thì
 mà lại bo

RƯỢU STELANE Người ăn uống hay mua 4 phồng khí đầu bằng hay
 là ăn không tiêu

RƯỢU STICK công phu quinquina vậy.
 XE HƠI HIỆU LANGSA - PHILOS, Giá rẻ mà lại chắc hơn các
 hiệu xe khác

MÀU SƠN HIỆU COLORIN
 Ghị cho đèn ô tô ăn uống dùng,
 Ghị tẩy bottles, và soulier thứ thượng hạng

ĐẦU THƠM HIỆU DULCI đầu 4y thơm đầu
ĐẦU MENTHE MENTHOL HIỆU THUẬN-HÒA,
THUỐC ĐIỀU HIỆU MARYLAND ICEBERG KASBAH và MAG-
YAR gói 10 gói, 20 gói và 50 gói, 1 gói thơm miệng và không khô cổ.
 Người ANNAM hay mua để của **HÀNG ANNAM THUẬN-HÒA** thì một
 dịp là giúp cho đồng-bang.

Tàu chạy 12 chữ,
Mạnh 80 ngựa

Trong lục châu hoặc các nhà
 buôn lúa, kéo ghe chài, hoặc chở
 chuyên vận chỉ, muốn muốn tàu
 xin đến mà thương luận, hay là
 viết thư cho tôi cũng được.

Maison BARDON
 Quai de la Marine Khanh-hoi.
 SAIGON

TRƯỜNG-XUÂN
LÝ-HỮU-DU

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SI

Giấy viết thư «loylie» mỗi hộp 50 tờ.
 50 bao đôi, có màu - 12 hộp..... 8 \$ 50

Giấy viết thư trắng «Vélin» 0m22 0m23
 - mỗi hộp 100 tờ đôi - 12 hộp..... 5 \$ 00

Bao thư vàng n° 105 thứ thượng hạng
 (chàng mỏng) - một ngàn..... 2 \$ 00

Cartes postales hình người có bóng nhai,
 có màu hoa-hoè-1000 cái..... 13 \$
 100 cái..... 1 \$ 80

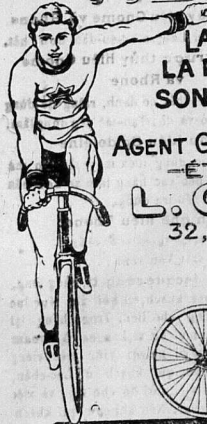
Cartes postales giẻc Âu-châu - một trăm 1 \$ 00

Viết chỉ đầu có gom (gomme) ở đũa ni-lon
 - 12 cây..... 0 \$ 50

Sơn vàng «mỗi hộp 1 ve bột vàng, 1
 ve dầu, 1 cây cọ và 1 cái đĩa - 12 hộp
 Số nhỏ là tuổi, bia những đầu, 80 trường,
 giấy dày tốt, gạch hàng, vườn 0m 0m 5 x
 0,15 - 12 cuốn..... 1 \$ 10

Gửi contre remboursement.

"HERCULE"

LA BICYCLETTE FRANÇAISE
LA PLUS RÉPUTÉE POUR
SON FINI ET SA QUALITÉ

AGENT GÉNÉRAL POUR L'INDO-CHINE
 -ÉTABLISSEMENTS-
L. CAFFORT
 32, 34, 36, RUE CATINAT
 SAIGON

Những vị nào ở Lục-tinh làm ăn buôn bán chắc chắn, từ tế mướn trư
 mà bán si, hay bán lẻ xe máy hiệu ALCYON và HERCULE thì hàng cũng
 bằng lòng ưng cho.

GRAND MAGASIN
 DE
 Soleries
 TONKINOISES
 Gros et détail

MAISON TONKINOISE
BONG-THINH
 Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, - Hanoi

PRIX TRÈS
 AVANTAGEUX
 POUR
 l'achat en Gros

Bên hiện xưa nay chuyên nghề bán sỉ và bán lẻ các hàng tơ lụa Bắc
 Kỳ như Xuyên bông tiêu, Nhiêu minh gù, Lương, The, Lược lồng, Địa minh
 bằng, các thứ Lụa, Lành rộng, Lành hẹp, Sa tron, Sa hoa, v. v.

Bên hiện xưa nay ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tinh giá thiệt hạ, đủ
 mỹ nhà mua sỉ (en gros) được kiểm soát nhiều.

Hàng tốt nước nhuộm kỹ; màu đen, màu trắng, màu hột gà, màu
 măng, màu bông phần có đủ hết thấy.

Lại có bán 1 thứ vải mùng tulle pour monstiquaire) bề khổ rộng tới
 0m80. Guêc Bả c, giêp Nhứt-hồn, quai nhung, quai da, son đen tốt lắm. -
 Ghế thốnata, ghế canapés, ghế chao Rokingchair, ta mới chế ra bằng mây
 trắng, nhẹ và chắc lắm. Giá bán rất rẻ.

Hàng gửi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song
 gửi cho một chất tiền trước hay là gửi đủ tiền trước thì sẽ được trừ 20%
 về cái phần tiền đã trả trước đó, (toute avance de fonds aura droit à une
 remise de 20%.)

Chư quí khách ở xa muốn lấy tiền hàng (échantillons) bởi giá nay
 là mua món gì xin cứ viết thư lại, bên hiện sẽ gửi trước cho đồng-bang
 Chủ nhân Madame LƯƠNG-NGỌC-BÂN dicit NGUYỄN-THỊ-SÁU, Kính bạch.

*Certific le Biogéa à Breuille
 soixante dix emplacements
 Saigon le 14 septembre 1921*

Saigon - Imp. de l'Union
 Administrateur Gérant: NGUYỄN-VAN-CỎA

BON HẠT KIM-THỜI

NAM-ĐÔNG-BANG-BIJOUTIERS (MYTHO)

tại rạp Ông Hội-dông-Ngàn (Govap)

Đúng 8 giờ khởi sự hát đến 11 giờ

PHỐT LEGAL
Lip age
Saigon le
Dr. V. H. H. H.

CHƯƠNG TRÌNH

THỨ NĂM NGÀY 15 SEPTEMBRE THỨ SÁU NGÀY 16 SEPTEMBRE 1921

1° — *Tableau vivant* | 2° — *Hát kim-thời*

HÀNH TÀNG HƯ THIẾT TỰ GIA TRI

Thứ nhì. — Tiếp theo lớp thứ nhứt

Diễn tích

Đây nhắc qua phận bà Trần-thị và dâu bà là nàng Lưu-kim-Châu, ở nhà người thì thương nhớ con, người lại nhớ chồng. Bà không biết từ ngày con mình là chàng Mỹ-Phụng xuống chôn kinh đô ửng cứ đến nay tin tức lành dữ lẽ nào, bà cũng không rõ biết, bà lán tay tính đã ba năm trường rồi, ở nhà bà luông những nhớ trông, không biết con mình đậu hay là rớt, mà cũng không thầy phân hỏi, lại bạc tin nhân cả.

Tội nghiệp thay thân mẹ con Trần-thị ở nhà bữa đói bữa no; song cũng nhớ con dâu thảo bát ộc hái rau về mà đổi gạo dặng nuôi bà cho qua ngày tháng.— Có một bữa nọ bà thêm ăn một miếng thịt heo, song không biết làm sao cho có má ăn; chớ chỉ sẵn có tiền thì dễ, bà mới than trách bòn phận sao vô đoan; nàng Kim-Châu nghe mẹ chồng mình than như vậy, nàng cảm lòng không đậu, song cũng chẳng biết lấy chi mà mua, phần không có tiền, nàng bèn lác thịt nàng mà già làm thịt heo, rồi luộc đem về mà dưng cho mẹ chồng nàng ăn.

Lúc Kim-Châu lác thịt có cá ngậm nghe ra rất nên ai bĩ

Bữa kia bà Trần-thị nhớ con quá, bèn kêu dâu ra mà nói rằng: « Này con, nhà cửa này vốn chẳng bao nhiêu, thôi mẹ con mình cũng chẳng màng chi, con hãy vô tom góp đó hành lý rồi mẹ con mình ra đi tìm chàng Mỹ-Phụng coi hoặc may có gặp nó không. » Nàng Kim-Châu bèn vưng lời; vô sửa soạn quần áo, đoan mẹ con bà mới từ già lều tranh, nơi kinh đô trở bước.....

Mẹ con bà đi đã năm ngày trường rồi mà không có một hột cơm trong bụng; tội nghiệp thay thân bà, tuổi tác dưng ấy mà phải chịu cực khổ nhiều bề cũng vì con !!!)

Đi tới nhà kia nàng Kim-Châu mới thưa cùng mẹ xin mẹ đừng chơn cho nàng vào mà xin cơm cho mẹ ăn, rồi cho bà ghé nhắm nhà anh Lữ-Phi, là người hào sác; anh này giàu có, ý thể có tiền nên xóm riêng ai ai cũng đều sợ va. Lúc trước chàng cũng có vào thì với chàng Mỹ-Phụng, song sức học của va làm sao

mà sánh với chàng Mỹ-Phụng cho lại, cho nên va thì rớt, và có ý then va màc
cớ với chàng Mỹ-Phụng lại Mỹ-Phụng có nhọc va tại chôn khoa trắng, vì vậy nên
va cảm giận, từ ấy chỉ những nay; va cũng kiếm diệp nào mà trả thù chơi cho
bỏ ghét.

Khi nàng Kim-Châu vô xin cơm, Lữ-Phi xem thấy nhan sắc của nàng rất
nên đẹp dè, chàng mới kiếm lời chọc ghẹo, song Kim-Châu cứ giữ tiết trinh càng
chống mà thôi, Lữ-Phi lại hỏi nàng đi đâu thì nàng lại tỏ hết đầu đuôi rằng mẹ
con nàng đi tìm chàng Mỹ-Phụng, Lữ-Phi đem lòng khen chàng Mỹ-Phụng hiền
hạ như vậy mà có người vợ lịch sự; nên chàng muốn bắt nàng dạng phôi dươn
cùng chàng, song không thể chi ép, dươn cho dăng, nên chàng mới làm hôn, biểu
gia đình bắt nàng Kim-Châu mà bỏ vào phòng, còn bà Trần-thị thì đuổi ra khỏi cửa.

Tội nghiệp thay cho thân bà, từ đây phải bị mang bệnh dui, vì rầu nhiều nỗi
quá, phần nhờ con, phần rầu cho đầu không biết cực khổ thế nào, nên bà khóc
quá phải bị dui.

Đây xin nhắc sơ sự tích, xin qui vị đèn xem thì rõ.....

Lúc nàng Kim-Châu bị bỏ trong phòng của Lữ-Phi, nàng quyết tình tự tử
cho tròn trinh tiết cũng chóng may nhờ có chàng Thi-Ân, người này là đạo tặc,
song có nhơn, bèn đèn cứu nàng ra khỏi tai nguy.

Sau lại gặp mẹ chống rồi mới dắc nhau xuống kính đó mà tìm Mỹ-Phụng.
Sau rớt mẹ con cũng sum vầy một cửa.....

Xin mời qui vị đèn xem, tuồng này có nhiều bài ca bán lạ... hay lắm!!

Nay kính mời:

NAY KÍNH MỜI
LA DIRECTION.

GIÁ CHỖ NGÔI

Hạng nhất.....	0\$80
Hạng nhì.....	0 50
Hạng ba.....	0 30
Còn nit dưới mười tuổi.....	0 20

Còn các hạng thì y giá

Mỗi ngày có bán giấy từ 2 giờ chiều tới 5 giờ

Bọn hát chúng tôi có hát tại Chợ-lớn (rap hát quần-dông) và Saigon (rap ông
Hội-dông-Ninh) rồi. Bây lâu nay chưa lên tới đây mà giúp vui cho qui ông, qui bà,
nay chúng tôi hết lòng ra sức hát cho qui ông, qui bà xem cho vừa ý. Bọn này tập
rồng con nit dưới 16 tuổi mà thôi, chớ không có người nào lớn cả. Xin qui ông dơi
gót ngọc đèn xem thì rõ.

Nay kính

Saigon — Imp. J. VIET.

ÉPÔT LÉGAL
rege
gon le 192

